

در گفت‌وگو با مدیرعامل صنعت پتروشیمی مطرح شد

صنعت پتروشیمی؛ تبلور زنجیره ارزش صنعت نفت

صنعت پتروشیمی، به‌عنوان یکی از ستون‌های اصلی زنجیره ارزش نفت و گاز، نقش بی‌بدیلی در خلق ارزش افزوده و کاهش وابستگی به صادرات خام ایفا می‌کند. توسعه این صنعت، افزون بر تأمین نیازهای داخلی در بخش‌های مختلف صنعتی و تولیدی، نقشی کلیدی در توسعه صادرات غیرنفتی و ایجاد تعادل در تراز تجاری کشور داشته است.

هم‌زمان با پیشرفت فن‌آوری و تغییرات گسترده در ساختارهای تولید و مصرف انرژی در دنیا، نیازمند همگام‌سازی هرچه بیشتر با تحولات جهانی هستیم. حرکت به سمت توسعه پایدار، استفاده بهینه از منابع، کاهش اثرات زیست‌محیطی و ورود به عرصه صنایع نوآورانه مانند پتروشیمی‌های هوشمند، گامی اساسی در مسیر حفظ رقابت‌پذیری و ارتقای جایگاه این صنعت است به همین دلیل و برای بررسی آخرین وضعیت صنعت پتروشیمی به سراغ حسن عباس‌زاده، مدیرعامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی آمده‌ایم.

■ دستاوردهای انقلاب اسلامی در حوزه پتروشیمی را شرح دهید؟

صنعت پتروشیمی از ظرفیت پایین حدود ۳ میلیون تنی در سال هم‌اکنون به ظرفیت حدود ۹۶ میلیون تن در سال با گروه‌های مختلف محصولات پتروشیمی رسیده است.

با احترامی که برای همه بخش‌های صنعت نفت قائل هستیم، صنعت پتروشیمی تبلور و حلقه ارزش آفرین در زنجیره ارزش صنعت نفت با جلوگیری از خام‌فروشی است و رشد جهشی در این سال‌ها داشته است. با وجودی که در بخش تولید نفت نیز اقدام‌های بسیاری انجام شده اما این رشد قابل مقایسه نیست.

به‌اندازه کافی به توسعه زنجیره ارزش صنعت پتروشیمی در سال‌های گذشته توجه نشده است، گام بعدی این صنعت حرکت به سمت تکمیل زنجیره ارزش از محصولات نیمه‌خام و تولید محصولات با ارزش افزوده بالاتر است.

برنامه هفتم توسعه افزون بر اینکه افزایش کمی ظرفیت صنعت پتروشیمی به ۱۳۱ میلیون تن راتا پایان برنامه تکلیف کرده است، سیاست‌های کلی برنامه براساس تکمیل زنجیره ارزش است و توسعه زنجیره‌ها با مقدار مشخص افزایش ذکر شده است، این نخستین باری است که در برنامه‌های پنج‌ساله توسعه از زنجیره‌ها نام برده شده و برای آن هدف کمی در نظر گرفته شده است.

تکمیل چهار زنجیره اصلی متانول، پروپیلن، اتیلن و آروماتیک در برنامه هفتم توسعه هدف‌گذاری شده و هم‌اکنون نیز برنامه‌های سالانه صنعت پتروشیمی همسوبا دستیابی به اهداف این

مشکل نقدینگی و نبود توانایی برای خرید خوراک مورد نیاز را یکی از دلایل تولید پایین در واحدهای تکمیلی است. عرضه‌های اعتباری سبب تسهیل فعالیت صنایع تکمیلی شده و پارسال حدود ۷۸ هزار میلیارد تومان عرضه اعتباری محصولات پتروشیمی رقم خورد و منافع این عملکرد برای تمام فعالان صنعت پتروشیمی است و باید این نکته را در نظر داشت که با رونق صنایع تکمیلی شاهد بازاری پویا خواهیم بود.

■ در باب خام‌فروشی آیا در برنامه هفتم توسعه تأکیدی روی عدم آن شده است؟

همسوبا تکالیف و هدف‌گذاری‌های انجام شده در برنامه هفتم توسعه باید به سوی کاهش خام‌فروشی و تکمیل زنجیره ارزش گام برداریم. شرکت ملی صنایع پتروشیمی به‌عنوان نماینده حاکمیت، سیاست‌گذار و راهبر صنعت از تمام ظرفیت‌های خود برای محقق شدن برنامه‌ریزی‌های انجام شده استفاده خواهد کرد و در این مسیر نقش همکاران در NPC بسیار مهم و تاثیرگذار خواهد بود.

تکمیل زنجیره پروپیلن، متانول، اتیلن و نیز آمونیاک می‌تواند منجر به خلق ارزش افزوده بیشتر و توسعه متوازن در صنعت شود و می‌توان با تنوع در تولید محصولات بازارهای جدید صادراتی را نیز به دست آورد.

جمع‌آوری گازهای مشعل و خاموشی فلرها از سوی هلدینگ‌های پتروشیمی در حال انجام است و می‌تواند سبب افزایش خوراک مجتمع‌های پتروشیمی شود.

■ در ابتدا در خصوص آخرین وضعیت توسعه صنعت پتروشیمی توضیح دهید؟

صنعت پتروشیمی به‌عنوان یکی از بخش‌های مهم صنعت نفت با رویکرد تکمیل زنجیره ارزش در حال توسعه است و در صورتی این صنعت موفق است که محصول نهایی را بتوان در داخل کشور استفاده کرد.

سیاست‌هایی که پیش‌تر در صنعت پتروشیمی برنامه‌ریزی شده بر تولید محصولات راهبردی مانند پلی‌اتیلن، پلی‌استایرن، متانول یا اوره و آمونیاک تمرکز داشته است، اکنون ۷۰ درصد این محصولات به خارج از کشور صادر می‌شود و در داخل کشور استفاده نمی‌شوند و بر همین اساس باید صنایع تکمیلی را با هدف تکمیل زنجیره ارزش در صنعت پتروشیمی گسترش داد.

صنایع تکمیلی نیازمند حمایت هستند، برآوردها نشان می‌دهد حدود یک میلیون شغل در بخش صنایع تکمیلی پتروشیمی وجود دارد و واحدهای تولیدی به دلایل مختلف فقط می‌توانند بخشی از محصولات پتروشیمیایی را جذب کنند.

■ آیا هم‌اکنون واحدهای تولیدی در صنعت پتروشیمی با حداکثر ظرفیت فعالیت می‌کنند؟

اغلب واحدهای تولیدی در صنایع تکمیلی پتروشیمی با ظرفیت کامل فعالیت ندارند و با ظرفیتی حدود ۵۰ تا ۶۰ درصد در حال تولید هستند، این واحدها باید پایش شوند و راهکارهایی برای افزایش تولید آنها اجرایی کرد.

■ صنعت پتروشیمی با چه چالش‌های روبه‌رو است؟